

Nr 357.

Av fru **Sjöström-Bengtsson** och herr **Eriksson, Einar**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om särskilda barnbidrag till änkors och invaliders m. fl. barn, m. m.

I det förslag till lag om bidrag till änkor och änklingar med barn som återfinnes i Kungl. Maj:ts proposition nr 288 föreslås bl. a., att om änka eller änkling har under sin vårdnad barn i äktenskapet med den avlidne maken eller annat barn, vilket vid makens död stadigvarande vistades i makarnas hem, och har barnet icke fyllt tio år, äger vårdnadshavaren, under förutsättning att han stadigvarande bor tillsamman med barnet, av allmänna medel för egen del erhålla bidrag i enlighet med vad i lagen stadgas.

Lagförslaget avser uppenbarligen att giva den av makarna, som vid den andre makens död ensam fått övertaga vårdnaden om barn, genom bidrag av allmänna medel möjlighet att hålla ihop hemmet och där själv sköta om sina barn under deras tidigaste år.

Denna förmån anse vi böra tillkomma icke endast änklingar och änkor utan även frånskilda och ogifta mödrar. De ekonomiska svårigheter, som möta dessa, när de själva vilja behålla och vårda sina barn, torde för dem vara lika svåra att bemästra som för änkor i samma situation. Såväl departementschefen som socialvårdskommittén har inte varit helt främmande för tanken, att bidrag av föreslagen art borde utgå även till andra ensamstående mödrar än änkor. Kommittén anför i sitt betänkande, att det principiellt måste anses önskvärt, att varje ensamstående mor med barn under sin vårdnad erhöle ekonomisk hjälp för att kunna behålla barnet hos sig.

Trots denna sin principiella inställning anser dock kommittén, att den föreslagna lagen skall gälla endast sådana ensamma mödrar, som äro änkor. Som stöd för denna sin uppfattning anför kommittén, att änkorna redan i regel bildat ett hem, som de ha utsikt att genom ekonomiskt stöd hålla samman.

Detta torde även gälla frånskilda mödrar. Även de ha oftast åtminstone en del av ett hem, som de ha stort intresse av att hålla samman såväl för barnens som för sin egen skull. Om detta skall vara möjligt för dem, äro de helt säkert i lika stort behov av ekonomiskt stöd som änkorna.

Kommittén framhåller vidare, att man beträffande änkorna inte behöver befara, »att de på grund av möjligheten att erhålla ifrågavarande

bidrag i nämnvärd utsträckning skulle undandraga arbetsmarknaden sin arbetskraft.» Detta skäl för ekonomiskt bidrag till änkor gäller sannolikt i lika hög grad för de frånskilda mödrarna, vilkas livsföring i detta avseende icke torde skilja sig från änkornas.

I fråga om de ogifta mödrarna ansluta vi oss helt till fru Nordgrens yttrande i socialvårdskommitténs betänkande, vilket återfinnes på s. 62 i propositionen. Fru Nordgren anför: »Det torde icke kunna bestridas, att det är av stor betydelse både för mor och barn att en ogift mor kan få behålla sitt barn hos sig och härigenom bereda hemgemenskap mellan sig och barnet. Därför bör även en ogift mor, som vill och kan ordna det så för sig och barnet, kunna erhålla liknande bidrag till sin egen försörjning som en änka.

Det skäl, som kommitténs majoritet anfört häremot, nämligen att det kan befaras att en del ogifta mödrar, särskilt unga sådana, skulle söka bidrag för egen del och med barnet stanna hemma hos sina kanske relativt välställda föräldrar samt sålunda undandraga arbetsmarknaden sin arbetskraft, kan jag icke biträda. Jag anser att det — under förutsättning att föräldrahemmet är gott, vilket barnavårdsmyndigheterna borde kunna kontrollera — vore till gagn för både mor och barn, om mycket unga ogifta mödrar stannade i föräldrahemmet med sitt barn under dettas första levnadsår. Måhända skulle detta hos de unga mödrarna väcka deras moderskänsla och hos dem skapa ansvars-känsla för barnet. Jag hyser inga större farhågor för att de skulle undandraga arbetsmarknaden sin arbetskraft, då ju ifrågavarande bidrag icke är av sådan storleksordning att det i någon större omfattning kan leda till dylikt.»

Med stöd av det anförda hemställa vi,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 288 ville besluta, att föreliggande förslag till lag om bidrag till änkor och änklingar med barn måtte få vidgad tillämpning i så måtto, att den kommer att omfatta även frånskilda och ogifta mödrar, samt att vederbörande anslag måtte höjas i erforderlig utsträckning.

Stockholm den 7 juni 1947.

Anna Sjöström-Bengtsson.

Einar Eriksson.